

Uutisia ja tiedonantoja – Nyheter och meddelanden

Suuri ympäristöpalkinto Tero Mustoselle

Yhdysvaltalainen Goldmanin ympäristösäätiö on myöntänyt **Tero Mustoselle** palkinnon hänen työstään ilmastomuutoksen ja luontokadon torjumiseksi. Mustonen on Itä-Suomen yliopiston yhteiskunta-maantieteen dosentti ja Lumimuutos-osuuskunnan perustajajäsen ja puheenjohtaja. Hän toimi yhtenä viimeisimmän IPCC-raportin pääkirjoittajana ja on myös ammattikalastaja.

Vihreäksi Nobeliksi kutsuttu Goldman-palkinto myönnettiin Mustoselle osoituksena hänen työstään luonnon ennallistamisen hyväksi. Hän on käynnistänyt luonnon ennallistamisohjelman, joka vuodesta 2018 on kunnostanut jo 62 heikentyntä entistä metsätalous- ja turvetuotantoaluetta.

Kaikkialla maailmassa sovellettavissa olevalla ennallistamisohjelmalla on muun muassa pyritty palauttamaan soiden luonnollista vedenpintaa veden virtausta ohjaamalla, ja näin on onnistuttu luomaan niistä taas monimuotoisia elinympäristöjä ja hiilinieluja.

Palkinnollaan vuonna 1989 perustettu Goldman-säätiö haluaa kunnioittaa henkilöitä, jotka ruohonjuuritasolla ja paikallisyhteisöjä osallistamalla toimivat ympäristönsuojelun ja -parantamisen hyväksi. Säätiö jakaa vuosittain palkinnon kuudelle henkilölle eri puolilta maailmaa. Palkintosumma on 200 000 dollaria eli noin 185 000 euroa. Palkinto jaettiin nyt ensimmäistä kertaa suomalaiselle.

Akatemiapalkinto maantieteilijä Riikka Puhakalle

Suomen Akatemia on palkinnut kaksi ansioitunutta nuorta tutkijaa. Vuoden 2022 akatemiapalkinnon jaettiin 15. kesäkuuta 2023 Tiedefoorumin yhteydessä maantieteilijä **Riikka Puhakalle** merkittävästä ympäristön ja terveyden välisen vuorovaikutuksen tutkimuksesta sekä Aalto-yliopiston energia-tekniikan professorina työskentelevälle **Ville Vuoriselle** laskennallisen virtausdynamiikan menetelmien soveltamisesta aerosolileviämisen tutkimiseen covid-19-taudin yhteydessä.

Riikka Puhakka on tutkimuksessaan tarkastellut ihmisen ja luonnon välistä vuorovaikutusta, erityisesti luonnon virkistys- ja matkailukäytön näkökulmasta. Hän on tehnyt monitieteistä tutkimusyhteistyötä yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen ja maantieteen aloilla. Hänen mukaansa lasten ja nuorten yhteys luontoon sekä vastuullinen suhtautuminen ympäristöön ovat keskeisiä kysymyksiä koko globaalin kestävyyskriisin ja planeettamme tulevaisuuden näkökulmasta.

”On hyvin tärkeää pohtia, miten erilaisia perheitä voitaisiin tukea ja rohkaista liikkumaan luonnossa ja kuinka taattaisiin nuorille tasavertaiset luontokokemukset ja luonnosta saatavat hyvinvointihyödyt. Koronapandemian aikana erityisesti nuorten luonnossa liikkuminen lisääntyi ja nuoret löysivät uusia ulkoiluharrastuksia. Tämä osoittaa, että luonnon virkistyskäyttöön on potentiaalia. Tosin luon-

toa voitaisiin hyödyntää vielä paljon laajemminkin nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi”, Puhakka sanoo Suomen Akatemian tiedotteessa.

Puhakka toimii akatemiaturkijana bio- ja ympäristötieteellisessä tiedekunnassa Helsingin yliopiston Lahden yksikössä. Hän väitteli Joensuun yliopistossa vuonna 2007. Väitöksen jälkeen Puhakka teki kolme vuotta postdoc-tutkimusta Oulun yliopistossa, minkä jälkeen hän siirtyi Helsingin yliopistoon. Vuonna 2018 Helsingin yliopisto myönsi Puhakalle ympäristötieteiden dosentin arvon. Parhaillaan Puhakka johtaa Suomen Akatemian rahoittamaa monitieteistä NATUREWELL-hanketta (2019–2024), jossa tutkitaan suomalaisnuorten ulkoiluharrastusten vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin.

Suomen Akatemia myöntää palkinnon tutkijalle, joka on työssään osoittanut poikkeuksellista tieteellistä rohkeutta, luovuutta tai ennakkoluulottomuutta. Palkittu tutkija on merkittävällä tavalla tehnyt tunnetuksi tieteellistä tutkimusta tai tutkijan työtä, lisännyt toiminnallaan kiinnostusta tiedettä kohtaan, osallistunut tutkijana yhteiskunnalliseen keskusteluun tai edistänyt muuten tutkimuksen merkitystä, hyödyntämistä ja vaikuttavuutta yhteiskunnassa. Palkinto myönnetään tutkijalle, jonka tieteellinen ura on merkittävältä osin vielä edessäpäin. Akatemiapalkinnon jaettiin nyt kahdettakymmenettä kertaa.

Terrassa julkaistu artikkeli palkittiin

Vuoden 2023 kaupunkikirjoituksena palkittiin **Sanna Ala-Mantilan, Tuuli Hirvilammin, Salla Jokelan, Markus Laineen** ja **Mikko Weckrothin** kirjoitus ”Kaupunkien rooli kestävyysmurroksessa: planetaarisen kaupungistumisen ja kaupunkien aineenvaihdunnan näkökulmat”. Palkinto julkistettiin Kaupunkitutkimuksen päivillä Turussa 4. toukokuuta 2023. Palkittu kirjoitus on ilmestynyt *Terran* numerossa 134(4).

Yhdyskuntasuunnittelun seura, Suomen kaupunkitutkimuksen seura ja Rakennetun ympäristön tutkimuksen seura palkitsevat vuosittain parhaan kaupunkitutkimusaiheisen kirjoituksen edellisenä vuonna julkaistuista kotimaisista tieteellisistä artikkeleista. Palkinnon tarkoituksena on kannustaa kaupunkitutkijoita työskentelemään kotimaisilla kielillä ja suomalaisia tiedejulkaisijoita julkaisemaan kaupunkiaiheisia kirjoituksia. Palkinnon myöntämisen edellytyksenä on, että artikkeli on aihevalinnaltaan, näkökulmaltaan ja tutkimusoteltaan itsenäinen, kiinnostava ja korkeatasoinen. Se tuo uutta kaupunkitutkimuksen monitieteiselle kentälle ja on ajankohtainen. Arvioinnissa huomi-

oidaan myös huolellinen ja selkeä ilmaisu, jonka kautta tekstit avautuvat laajalle lukijakunnalle.

Raadin mukaan ”kirjoitus avaa hyvin jäsennellyn kuvan kestävästä kaupungin teemasta ja tarkastelee sitä aiempaa laajemmasta näkökulmasta, pyrkimyksen yhteensovittamisena osaongelmien ratkaisemisen sijaan. Käynnissä on maapallon laajuinen kaupungistuminen. Samalla kaupunkilaisten luonnonvarojen käyttö on osa kiihtyvää globaalia elinympäristöjen häviämistä. Kirjoitus korostaa, että kaupunkien ympäristövaikutukset ulottuvat paljolti niiden rajojen ulkopuolelle. Asiaa ei kuitenkaan vielä riittävästi hahmoteta, seurata eikä oteta huomioon. Kirjoituksessa puututaan ansiokkaasti myös kaupunkien sosiaaliseen kestävyys-tyteen. Siinä olisi tähdennettävä ympäristön käyttöarvoja asukkaille, ja onnistuttava torjumaan myös ekogentrifikaatiota. Viimeksi mainittu voi tarkoittaa vähäresurssisten ihmisten joutumista aiempaa hankalampaan asemaan kestävyysmurroksessa. Vaikka kirjoitus on tehty peräti viiden tutkijan voimin, siitä on onnistuttu saamaan yhtenäinen kokonaisuus.”

Terra onnittelee voittajia!

Mitalikuulutus

Suomen Maantieteellisen Seuran (Geografiska Sällskapet i Finland) tehtävänä on edistää maantieteellistä tutkimustyötä. Seura osoittaa kunnioitusta maantieteen alalla menestyneille henkilöille myöntämällä heille seuran linjan mukaisesti mitaleita. Seura palkitsee mitalistit vuosittain Maantieteen päivien iltajuhlissa. Tänä vuonna Maantieteen päivät järjestetään Joensuussa 9.–10. marraskuuta. Valinnan palkittavista tekevät seuran hallitus ja puheenjohtaja, jotka huomioivat

valinnoissaan seuralle osoitetut ehdotukset perusteluineen.

Seuran hallitus pyytää esityksiä mitalein palkittavista henkilöistä 29.9.2023 mennessä. Esitykset tulee jättää sähköpostitse seuran toiminnanjohtajalle (<info@geography.fi>). Esityksessä tulee olla maininta mitalin saajaksi ehdotettavasta henkilöstä ja tälle myönnettäväksi esitettävästä mitalista (ks. <www.geography.fi>). Lisäksi tulee esittää ehdokkaan ansiot, joilla palkitsemista perustellaan.

”Geographies in times of crises”

Maantieteen päivät 9. –10.11.2023 Joensuussa

Tapahtuman järjestävät Itä-Suomen yliopiston historia- ja maantieteiden laitos ja Karjalan tutkimuslaitos. Esityksiä työryhmistä ja paneeleista otetaan vastaan 10. elokuuta 2023 saakka.

Lisätietoa: <<https://sites.uef.fi/maantieteenpaivat2023/>>

Suomen Maantieteellisen Seuran maisterintutkielmapalkinto Geografiska Sällskapet i Finlands magisteravhandlingspris

Vuoden parasta gradua etsitään jälleen!

Lukuvuoden 2022–2023 paras maantieteen maisterintutkielma palkitaan Maantieteen päivillä Joensuussa 9.–10.11.2023. Kilpailuehdotuksia vastaanotetaan sekä tutkielman tekijöiltä että heidän ohjaajiltaan. Tutkielman tulee olla valmistunut lukuvuoden 2022–2023 aikana (1.8.2022–31.7.2023). Kilpailuehdotukset tulee toimittaa sähköpostitse seuran toiminnanjohtajalle (<info@geography.fi>) viimeistään 29.9.2023. Seuralle lähetettävän tutkielman lisäksi toimitetaan enintään sivun mittainen perustelu sisältäen työn lyhyen kuvauksen sekä keskeiset tieteelliset ja muut ansiot.

Valinnan tekee Suomen Maantieteellisen Seuran hallitus, joka painottaa valinnassaan erityisesti työn tieteellistä ja yhteiskunnallista merkittävyyttä sekä maantieteellistä näkökulmaa ja omalemaisuutta, työn oivaltavuutta, omaperäisyyttä ja kunnianhimoisuutta sekä työn osoittamaa valmiutta itsenäiseen tieteelliseen työhön. Edellä mainittujen periaatteiden ohella palkinnon myöntämisessä voidaan painottaa alueellista sekä tutkimusryhmässä toteutettujen ja itsenäisesti työstytyjen tutkielmien tasapainoa. Lisätietoja sähköpostitse <info@geography.fi>.

Terra hakee kirja-arvostelutoimittajaa

Terrassa toimii kaksi kirja-arvostelutoimittajaa työparina. Nyt haemme työpariin uutta jäsentä, eli uutta kirja-arvostelutoimittajaa työpariksi tehtävässä jo olevalle kirja-arvostelutoimittajalle. Kirja-arvostelutoimittajan tehtävänä on valita *Terrassa* arvosteltavia, kotimaisia ja ulkomaisia teoksia, jotka kiinnostavat *Terran* lukijakuntaa. Kirja-arvostelutoimittaja pyytää arvostelukappaleet kustantajalta ja etsii teoksille arvioijat. Hän voi myös itse laatia kirja-arvosteluja. Jokaisessa numerossa arvioidaan 1–4 teosta. Vuosittain ilmestyvien teemanumeroiden toimittajat vastaavat kuitenkin tavallisesti itse teemaan sopivien kirja-arvostelujen hankkimisesta. Kirja-arvostelutoimittaja perehdytetään tehtäväänsä, joten aiempi ko-

kemus ei ole välttämätön. Kokemus toimittamisesta luetaan kuitenkin hakijan eduksi. Vapaamuotoiset hakemukset ansioluettelon kera pyydetään lähettämään Suomen Maantieteelliselle Seuralle osoitteeseen <info@geography.fi> 1.7.2023 mennessä. Tehtävä alkusyksystä 2023 alkaen (tarkempi aika sovitaan kirja-arvostelutoimittajien ja toimituksen kesken). Kerro hakemuksessa vahvuuksistasi, osaamisestasi ja kiinnostuksestasi tehtävään.

Lisätietoja antaa *Terran* päätoimittaja Petteri Muukkonen, puh. 050 4489195 sekä Suomen Maantieteellisen Seuran puheenjohtaja Joni Vainikka, puh. 050 3424085 ja toiminnanjohtaja Kainerva Matveinen, puh. 045 3560928.

Kirjoita lähiötutkimusaiheinen keskustelupuheenvuoro Terraan!

Terran toimitus pyytää keskustelupuheenvuoroja, jotka käsittelevät lähiötutkimusta esimerkiksi maantieteen, kaupunkisuunnittelun, lähiöiden kehittämisen tai vaikkapa asukkaiden osallisuuden näkökulmasta. Keskustelupuheenvuorot julkaistaan *Terrassa* loppuvuodesta 2023. Keskustelupuheenvuoroja ei vertaisarvioida.

Lähiöitä ja niiden asukkaita voidaan tutkia maantieteessä monesta eri näkökulmasta. *Terran* toimitus pyytää nyt ehdotuksia keskustelupu-

heenvuoroiksi, jotka esimerkiksi esittelevät lähiöitä tutkimuskohteena, lähiökehityksen tai -tutkimuksen historiaa, lähiötutkimukseen liittyvää käsitteellistä määrittelyä, menetelmäkuvauksia tai keskustelua uusista näkökulmista ja havainnoista. Toivottu laajuus puheenvuoroille on noin 10 000 merkkiä. Laajemmasta tekstistä ota yhteyttä päätoimittajaan. Puheenvuorossa voi olla mukana yksi tuloksia tai käsitteellistä mallia esittävä kuva tai taulukko.

Pyydämme toimittamaan keskustelupuheenvuorot <terra.journal.fi> -palvelun kautta viimeistään 31. elokuuta 2023 mennessä. Keskustelupuheenvuorojen teemanumero ilmestyy numerossa 135(4) joulukuussa 2023, mutta aiemmin toimitettuja puheenvuoroja voidaan julkaista jo syyskuun 2023 numerossa 135(3).

Lisätietoja Terra-lehden toimituksesta:

Päätoimittaja Petteri Muukkonen,
<petteri.muukkonen@helsinki.fi>

Toimitussihteeri Oskar Rönnerg,
<oskar.ronnberg@helsinki.fi>

Palmén-kollokvio syksy 2023 – Esityskutsu

Suomen Maantieteellisen Seuran tarkoituksena on tuoda yhteen maantieteellisistä kysymyksistä kiinnostuneet, jakaa ideoita ja luoda tunnetta maantieteellisestä yhteisöstä. Syksystä 2022 seura on järjestänyt kymmenen Palmén-kollokviota, joihin on osallistunut yli 30 puhujaa ja miltei 300 kuulijaa. Avoin kollokvio on tarjonnut tilaisuuden esitellä tuoretta tutkimusta ja keskustella ajankohtaisista aiheista laajalle maantieteelliselle yleisölle. Tilaisuudet on järjestetty Tieteiden talolla Helsingissä

tai muissa suomalaisissa yliopistoissa noin kerran kuussa perjantaisin klo 12–13.

Seura kutsuu esitelmäehdotuksia abstrakteineen ensi syksylle (syyskuu 2023–tammikuu 2024). Lähetä ideasi perjantaihin 4.8.2023 mennessä joko seuran puheenjohtajalle <president@geography.fi> tai toiminnanjohtajalle <info@geography.fi>. Pyrimme julkaisemaan koko aikataulun elokuun lopulla.

Lisätietoja Palmén-kollokviosta löydät osoitteesta <geography.fi/palmen-colloquium>.

Nimityksiä – Utänämningar

FT, alueellisen suunnittelun dosentti **Pia Bäcklund** nimettiin 1.3.2023 kaupunkien ja alueiden eriarvoistumisen professoriksi Helsingin yliopistoon. Ennen professoriksi nimittämistä hän toimi apulaisprofessorina (tenure track) 1.9.2019 lähtien. Hänen tutkimus- ja opetusalaansa ovat alueellisen suunnittelun prosessit, tiedon ja päätöksenteon kytkennät sekä kestävä kehitys erityisesti eriarvoisuuskysymysten näkökulmasta. Bäcklund

työskentele geotieteiden ja maantieteen osastolla ja toimii myös osaston varajohtajana. Lisäksi hän toimii useamman tiedekunnan yhteisen Poliittisten, yhteiskunnallisten ja alueellisten muutosten tohtoriohjelman johtoryhmässä, koordinoi Ihmismaantiede, ympäristö ja alueellinen suunnittelu -tutkimusohjelmaa, sekä toimii Spatial Policy, Politics and Planning -tutkimusryhmän osajohtajana.

Väitös- ja nimitystiedot Terraan!

Väitös- ja nimitysuutisten julkaisemiseksi väittelijän tai uuteen tehtävään nimitetyn tiedot tulee lähettää *Terran* toimitukseen mahdollisimman nopeasti.

Väitöskirjojen osalta mukaan liitetään väittelijän nimi ja oppiarvo, väitöskirjan nimi, ala, julkaisukanava ja mahdollinen sähköinen saatavuus, kustoksen ja vastaväittäjän nimi ja organisaatio sekä väitöksen paikka ja ajankohta. **Nimitysuutisiin** liitetään tiedot tehtävästä ja sen kestosta sekä ytimekäs kuvaus nimitetyn ansioista.

Sekä väitös- että nimitysuutisiin voidaan liittää mustavalkoinen valokuva. Aineisto lähetetään sähköpostitse toimitussihteerille <oskar.ronnberg@helsinki.fi>.

Väitöksiä – Disputationer

Filosofian maisteri **Elias Willbergin** väitöskirja *Measuring sustainable accessibility: geospatial approaches toward integrating people and the environment* tarkastettiin Helsingin yliopiston matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa 2. kesäkuuta 2023. Vastaväittäjänä toimi professori **Trisalyn Nelson** Kalifornian yliopistosta

ja kustoksena professori **Tuuli Toivonen**. Tutkimus on julkaistu sarjassa Department of Geosciences and Geography A numerolla 110, ja se on saatavilla sähköisesti osoitteesta <helda.helsinki.fi>.

Filosofian maisteri **Tuuli Rissasen** väitöskirja *Tundra plants across spatial scales: new insights into drivers of highlatitude vegetation patterns* tarkas-

tettiin Helsingin yliopiston matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa 2. kesäkuuta 2023. Vastaväittäjänä toimi professori **Bente Jessen Graae** Norjan teknis-luonnontieteellisestä yliopistosta ja kustoksena professori **Miska Luoto**. Tutkimus on julkaistu sarjassa Department of Geosciences and Geography A numerolla 109, ja se on saatavilla sähköisesti osoitteesta <helda.helsinki.fi>.

Filosofian maisteri **Ville Kellokummun** väitöskirja *The spatial politics of depoliticization: Visionary planning, bioeconomy, and forest capital* tarkastettiin Oulun yliopiston luonnontieteellisessä tiedekunnassa 19. toukokuuta 2023. Vastaväittäjänä toimi professori **Jarmo Kortelainen** Itä-Suomen yliopistosta ja kustoksena professori **Eeva-Kaisa Prokkola**. Tutkimus on julkaistu sarjassa *Nordia Geographical Publications* numerolla 52(1) ja se on saatavilla sähköisesti osoitteesta <nordia.journal.fi>.